

Oponenský posudek na disertační práci Kateřiny Smejkalové

Vliv metody simulace v konstruktivistické výuce cizích jazyků na komunikační ostýchavost studentů vysokých škol nefilologického zaměření

138 stran textu, literatura, přílohy

Výběr tématu a problému:

Hodnotím pozitivně volbu tématu a zvoleného problému. Téma má své těžiště v oborové didaktice cizích jazyků, ale zřetelná provázanost s východisky obecné didaktiky i zobecňující závěry činí z tohoto textu i důležitý příspěvek k obecně didaktickým otázkám. Konkrétnější zaměření na metodu simulace je opodstatněné – stále ještě nemáme dostatek faktů o možnostech této metody ve škole. U zvoleného terénu vysoké školy to platí ještě výrazněji. Práce tak přispívá k rozvoji oboru pedagogické disciplíny didaktiky vysokých škol.

Charakter disertační práce:

Teoreticko – empirická práce: pro empirickou práci jsou důkladně připravena teoretická východiska

Poznámky a otázky k teoretické části:

- Logicky členěný text od obecnějších východisek oborové didaktickým, čtenáři pomáhá orientaci v textu i shrnování na závěr kapitol
- Úvodní část podle mého názoru v některých partiích mírně zjednodušuje (soudobé tendence ve vzdělávání, podoba vysokoškolské výuky) – s.7
- *Jak je to: konstruktivistický přístup vychází z kooperativního učení?(s.8)*
- Problematika konstruktivistického pojetí vzdělávání v terciárním vzdělávání se podle mých informací zkoumala u učitelského vzdělávání (s.8), a to i ve společenských vědách (s.8 -9).
- Cením si snahy autorky vymezit definici simulační metody. Vzhledem k tomu, že autorka uvádí mnoho pohledů na danou tematiku, právě zde – u jádra práce – bych přivítala jasnější vyjádření. Přivítala bych tedy nejprve rozklad, který je však uveden až na s.35 – 44, tj. obecnější pohled, který by ukázal na možné dimenze metody (např. strukturovanost – nestruturovanost), poté jasné vyjádření, že autorka bude pracovat v empirické části s touto (a ne jinou) podobou. Má to důsledky např. i pro tvorbu dotazníku (odlišení rolových her a simulační metody) – viz poznámky k empirické části. *Mohla by tedy autorka při obhajobě jasně říci, jak vymezuje simulační metodu a jak metodu hraní rolí jako východisko pro empirické zkoumání?*
- Principy kooperativního učení jsou zformulovány různě dle různých autorů. Já uvádím principy podle D.W.Johnsona a R.T. Johnsona, ale není to oněch pět principů, vyjmenovaných na s.33
- Nerozumím vysvětlení simulace jako nepravé kompetice (zvláště, když autorka uvádí, že to takto vidím i já)
- Autorka zřetelně pléduje pro kooperativní výuku: *jaké místo by ve výuce cizích jazyků na vysoké škole určila pro výuku individuální?*

Poznámky a otázky k empirické části:

- Autorka jasně stanovila výzkumný problém i podproblémy (zajímavé jsou např. ty, které sledují vazbu na mateřský jazyk), zformulovala optimálně hypotézy

- Popsala výstižně volbu výzkumných metod i práci s nimi
- Porozuměla jsem, že cíle mají i svoji praktickou dimenzi (viz s.130)– není však formulována
- Výsledky zkoumání jsou přehledně předloženy (vč. tabulek, grafů)
- Oceňuji zařazení životopisné projektivní metody: lze z ní vytěžit více údajů týkajících se bezprostředněji ke komunikační ostýchavosti?
- Jak se podařilo autorce, aby studenti oddělili v preferovaných aktivitách hraní rolí a metodu simulace (s.108)? Mohla by se při obhajobě vyjádřit k možným důvodům různých preferencí? *Mohla by uvést příklady simulačních her, s kterými pracuje ve výuce?*
- Jasně je popsána verifikace hypotéz a kvalitní je interpretace získaných dat
- Závěry, které ústí do diskuse, jsou formulovány s ohledem na empirickou část, zároveň v nich autorka zúročuje i teoretická východiska. Ústí do

Formální stránka práce:

Je na vysoké úrovni (verbální vyjádření, grafická úprava, citace aj.) Občasně neopravené překlepy.

Závěrečné vyjádření:

Disertační práci Kateřiny Stejskalovou hodnotím především z pozice obecného didaktika. Považuji ji za velmi cennou a zdařilou a **doporučuji ji obhajobě**. Podněty pro obhajobu jsem vyznačila v textu posudku kurzívou.

Praha 4. května 2009

Doc. PhDr.Hana Kasíková,CSc.

